

Uzdrowisko Piwniczna-Zdrój

Położenie administracyjne

Miasto leży w południowej części województwa małopolskiego, w powiecie nowosądeckim, w strefie przygranicznej polsko-słowackiej, w Beskidzie Sądeckim na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego, 17 km od Starego Sącza i 17 km od Szczawnicy. Obszar gminy o powierzchni 12 649 ha rozpościera się od wysokości 347 m n.p.m. (dolina Popradu w rejonie Młodowa) do 1162 m n.p.m. w Małym Rogaczu.

Mapa 26. Lokalizacja uzdrowiska Piwniczna-Zdrój

Źródło: opracowanie własne.

W skład gminy miejsko-wiejskiej wchodzi miasto Piwniczna-Zdrój, o powierzchni 38 km², które zamieszkuje 5744 osób, oraz 6 sołectw: Kokuszka, Głębokie, Młodów, Wierchomla (Wielka i Mała), Łomnica-Zdrój, Zubrzyk. Miejscowości te zamieszkuje 10 602 mieszkańców¹. W skład Rady Miejskiej Piwnicznej-Zdroju wchodzi 15 radnych.

¹ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

Rys historyczny uzdrowiska

Królewskie Wolne Miasto Piwniczna zostało założone na tzw. surowym korzeniu, na mocy dekretu króla Kazimierza III Wielkiego w ramach polityki obronności, zakładającej lokowanie osad wzdłuż granic kraju. 1 lipca 1348 r. król Kazimierz III Wielki wystawił w Krakowie dokument lokacji miasta Piwniczna Szyja. Granice utworzonego na surowym korzeniu miasta oparte zostały o istniejące już w terenie wsie (Młodów, Głębokie, Łomnica i nieznany dziś w Beskidzie Sądeckim – Nart). Miasto lokowano na prawie magdeburskim, a prawo lokacji i organizacji życia gospodarczego nad Popradem otrzymał od polskiego monarchy zasadźca Hanko ze Sącza². Od czasów lokacji miasta zachował się prawie niezmieniony układ urbanistyczny z czworobocznym rynkiem i wychodzącymi z jego narożników ulicami³. Miasto położone przy ważnym szlaku handlowym prowadzącym na Węgry szybko się rozwijało. Pod koniec XIX w. w 1880 r. lwowski lekarz odkrył, że lokalne wody mają lecznicze właściwości. Od tego wydarzenia rozpoczęła się historia Piwnicznej jako miasteczka uzdrowiskowego. Pierwsi kuracjusze pojawili się w 1884 r. Rozwój uzdrowiska nastąpił w okresie międzywojennym, gdy wykonano nowe odwierty wód mineralnych, wybudowano Zakład Zdrojowy, pijalnię wód oraz urządzono Park Zdrojowy⁴. W 1931 r. miejscowości nadano status uzdrowiska⁵.

Działalność uzdrowiskowa

Uzdrowisko funkcjonuje w oparciu o Uchwałę Nr LIII/377/10 Rady Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój z dnia 30 września 2010 r. w sprawie Statutu Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z dnia 3 grudnia 2010 r. Nr 641, poz. 5252).

Najważniejsze surowce lecznicze

Do naturalnych surowców leczniczych wykorzystywanych w uzdrowisku należą: lecznicze wody mineralne (szczawy wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowo-sodowe oraz czynniki klimatyczne)⁶. W Piwnicznej-Zdroju znajdziemy źródła mineralne, czyli miejsca, skąd wody wypływają bezpośrednio. Niektóre wody można czerpać z kraników lub ze studni, przy których zawsze gromadzi się wielu kuracjuszy i turystów. Wody zawierają wszystkie istotne mikroelementy (magnez, wapń, wodorowęglowodany, sód i chlorki) w doskonałych proporcjach (dokładnie dwa razy większa ilość wapnia niż magnezu). Uzdrowisko Piwniczna-Zdrój

---

² <https://turystyka.piwniczna.pl/43/2/historia-miasta.html> (dostęp: 27.03.2020).

³ <https://www.piwniczna.pl/zabytki-ii-ii.html> (dostęp: 27.03.2020).

⁴ K. Jakóbik (red.), *Lecznictwo uzdrowiskowe ...*, op.cit., s. 35.

⁵ Dane źródłowe pozyskane w badanej gminie, Uchwała Nr X/49/71 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z dnia 05.05.1971 r. w sprawie ustanowienia statutu Uzdrowiska Piwniczna.

⁶ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

---

charakteryzuje klimat górski, umiarkowanie bodźcowy, łagodzony przez zalesione zbocza (przewaga drzewostanu iglastego). Przyjazny mikroklimat pomaga w leczeniu chorób układu oddechowego, a osoby z nadciśnieniem czują się tutaj znacznie lepiej.

Lecznictwo uzdrowiskowe

W uzdrowisku prowadzone jest leczenie uzdrowiskowe w następujących kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, otyłość, choroby nerek i dróg moczowych, choroby górnych dróg oddechowych, choroby dolnych dróg oddechowych oraz choroby układu trawienia⁷. Usługi w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego na terenie Piwnicznej-Zdroju świadczy NZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe „Limba”. Pobyt w sanatorium uzdrowiskowym polecany jest szczególnie osobom, które cierpią na choroby żołądka i dwunastnicy, nieżyt żołądka, stany zapalne trzustki i jelit czy kamicy nerkowej⁸. Leczenie tych chorób jest możliwe dzięki występującym w tutejszych wodach leczniczych szczawom, bogatym w wapń i magnez. Uzupełnienie kuracji uzdrowiskowej stanowią pijalnie i parki uzdrowiskowe oraz ścieżka ruchowa.

---

⁷ Tamże.

⁸ <https://meteor-turystyka.pl/noclegi,sanatoria,piwniczna-zdroj,60.html> (dostęp: 27.03.2020).

Baseny na Radwanowie – Piwniczna-Zdrój
fot. Emilia Buczek

Widok z Gronia – Piwniczna-Zdrój
fot. Teresa Ortyl
